

²¹Mondjátok meg nekem ti, akik a törvény uralma alatt akartok lenni, nem halljátok a törvényt? ²²Mert meg van írva, hogy Ábrahámnak két fia volt: az egyik a rabszolganőtől, a másik a szabadtól. ²³De a rabszolganőtől való csak test szerint született, a szabadtól való viszont az ígélet által. ²⁴Ezeket átvitt értelemben kell venni, mert ezek az asszonyok két szövetséget jelentenek. Az egyik a sínai-hegyi szövetség, amely szolgaságra szül: ez Hágár. ²⁵Mert Hágár a Sínai-hegy Arábiában - megfelel a mostani Jeruzsálemnek -, amely szolgaságban van fiaival együtt. ²⁶De a mennyei Jeruzsálem szabad: ez a mi anyánk. ²⁷Mert meg van írva: „Ujjongj, te meddő, aki nem szültél, vigadj és örvendj, aki nem vajúdtál, mert több a gyermeke az elhagyottnak, mint a férjes asszonnak.” ²⁸Ti pedig, testvéreim, Izsák módjára az ígélet gyermekei vagytok. ²⁹De amint akkor a test szerint született üldözte a Lélek szerintit, úgy van ez most is. ³⁰De mit mond az Írás? „Üzd el a rabszolganőt és a fiát, mert nem örökölhét együtt a rabszolganő fia a szabad asszony fiával.” ³¹Ezért tehát testvéreim: mi nem a rabszolganő, hanem a szabad asszony gyermekei vagyunk.

Kedves Testvéreim!

Pénteken volt lehetőségünk a kertben rendezkedni egy kicsit. Takarítottunk, metszettünk, ültettünk. A kert meghálálja a gondoskodást. És valóban olyan jó érzés volt tegnap ránézni a kitisztított, a termésre, virágzásra felkészített részekre. Volt néhány rész, amire ősszel nem jutott idő, ott kicsit nehezebb volt rendet tenni, drasztikusabb beavatkozásra volt szükség, de remélem megérte a fáradságot.

A böjt jutott eszembe a kertészkedésről. Mert mi a böjt? Sokak szerint az, hogy lemondok valamiről. Szerintem az, ha hagyom, hogy Isten kitakarítson, megmetszen, újat ültessen belém.

Mai alapigénkben Pál a galaták szemeit próbálja nyitogatni arra, hogy észrevegyék nem jó irányba haladnak, mert a saját fejük után mennek, vagy hagyják magukat félrevezetni, és azt gondolják, hogy majd ők lemondanak valamiről, és nem engedik, hogy Isten oltó kések beléjük hasítson.

Azt gondolom, hogy érdemes egy kicsit elidőzni e mellett az ige mellett, mert elsőre talán érhetetlennek tűnik, pedig fontos üzenetet hordoz.

A galata levélben Pál egy édesanya gyengédségével próbálja figyelmeztetni - ahogy ő mondja - fájdalmaik közt szült gyermekeit, hogy ne hagyják magukat félrevezetni.

Mi az alapszituáció. Pál apostol Galácia területén sok gyülekezetet alapított. Ezeket többször meg is látogatta, tehát valóban szoros kapcsolat volt ez az apostol és az általa alapított gyülekezetek között. De hogyan születtek ezek a közösségek. Pál apostol az első missziói útja során, Barnabással járta a vidéket. Bementek a zsinagógákba és az ott lévőknek beszéltek Jézusról, elmondták, hogy ő a várva várt messiás. Volt, aki hitte ezt, volt, aki nem. Akik hitték azok között voltak zsidók és nem zsidók egyaránt. A nem zsidók azért voltak a zsinagógában, mert a görög-római vallásosságból, és romlott erkölcsi világból kerestek valamit, ami más, ami valódi megbékélést ad. Ideiglenesen a zsidóságban találták ezt meg. De a zsidósághoz, csak az tartozhatott, aki maga is zsidóvá lett, tehát megtartotta a zsidó törvényeket, és nem csupán a 10parancsolatot, hanem minden tisztasági rendelkezést is. Étkezési szokásoktól kezdve a körülmetélésig. Ebben már a kezdetektől vita volt zsidók és pogányok között. A kérdés így merült fel: meg kell-e tartani a törvényt? Mert addig rendben van, hogy 10 parancsolat, hiszen éppen ez a rend volt az, ami a Római Birodalom többi vallásával szemben az erkölcsi tisztaságot hirdette, de hogy a testi tisztaság is szükséges-e, ebben nagy volt a kérdőjel. Persze a legtöbben elfogadták ezt. Aztán jött ez a Pál és valami egészen mást hirdetett. Pál azért szólhatott a zsinagógákban, mert rabbi volt, tanító, ráadásul nem is akármilyen iskolázottsággal, akinek szavára figyeltek. Tudták róla, hogy farizeus, tehát a törvényt mindenek fölé helyezi. Ehhez képest nem a törvényről kezdett el tanítani, hanem egy Jézus nevű valakiről, akiről azt állította, hogy ő a messiás, a várva-várt szabadító, aki eltörli a birodalmakat, és a vezetésével a zsidó nép, Ábrahám fiai – ahogy ők nevezték magukat, uralkodni fog a népeken.

De Pál egy halott emberről beszél, aki nem uralkodik, ráadásul a zsidók szent törvényét, amit minden erővel meg kell tartani, lábbal tiporja.

Miután a keresztyénné lett emberek Galácia területén szombatoként a zsinagógákba jártak, ott folyamatosan azt sulykolták beléjük, hogy a törvényt be kell tartani, ez üdvözíti az embert. Viszont ez ellentmondott annak, amit Pál apostol állított, hogy Isten a Jézus Krisztsban való hit által üdvözíti az embert.

Pál, hogy feloldja a feszültséget, levelet ír, amelyben a törvénytől való szabadságról beszél.

És itt kapcsolódunk mi is a képbe. Mert bár, mi nem járunk a zsinagógába szombatoként, mégis azt gondoljuk, hogy az üdvösség akkor elérhető, ha a cselekedeteink olyanok. Nézzünk egy példát: amikor temetések alkalmával elmondjuk az elhunytól: jó ember volt, mindenki szerette. Ezzel szeretnénk igazolni

őt Isten előtt, és még az is lehet, hogy tényleg jó ember volt, tényleg mindenkin segített, és valóban mindenki szerette, de miért olyan fontos ez? A kérdés nem inkább az, hogy hitt-e Jézus Krisztusban, aki azt mondja: én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbenem, ha meghal is él. Jézus nem azt mondja: ha jó ember volt, hanem azt, ha hisz énbenem... A különbség abban van, hogy nem a cselekedeteink igazolnak bennünket az Isten előtt, hanem a hitünk.

Persze az ember szereti a könnyebb utat választani: mondják meg nekem, hogyan éljek, és én majd megpróbálom. Viszont, amikor megmondják, akkor erre azt mondja: az egyház mindig csak a törvényről beszél, mindig, csak követel. Ezt nem lehet megtartani.

Pál az Ósz-et ismerő emberekhez szól, amikor azt írja:

²¹Mondjátok meg nekem ti, akik a törvény uralma alatt akartok lenni, nem halljátok a törvényt? ²²Mert meg van írva, hogy Ábrahámnak két fia volt: az egyik a rabszolganőtől, a másik a szabadtól. ²³De a rabszolganőtől való csak test szerint született, a szabadtól való viszont az ígéret által.

Amikor Pál Ábrahámról kezd beszélni, akkor nem csupán egy ósz-i alak jelenik meg a zsidók, vagy a zsidóságban gyökeret vert pogányok szeme előtt. Ábrahám az Isten által kiválasztott ember, akinek szól az ígéret: nagy néppé teszek és megáldalak, nagygyá teszem nevedet és áldás leszel... utódod által nyer áldást a föld minden népe, mert hallgattál szavamra.(1Móz22,18)

És ez az a pont, ami nagyon fontos, mert itt hangzik el, hogy minden ember, a föld minden népe Ábrahám és utódja által nyer áldást.

A zsidó nép magát tartotta az „utódnak”. És azt mondta, minden népnek zsidóvá kell tehát lenni, megtartva a törvényt.

De ki volt Ábrahám utóda: Pál az Ósz-re hivatkozva monda azt, hogy két fia volt: a szolga és a szabad.

Izmael –az arab nép ősatya –és Izsák,akitől a zsidóság származott.

Izmael azért született, mert Ábrahám úgy gondolta besegít az Istennek, hogy ígérete teljesüljön, ezért felesége szolgálójától Hágártól lett gyereke, mivel felesége Sára meddő volt. De a szabályok szerint a rabszolga gyereke maga is rabszolga. Erre hivatkozik Pál is. És hozzáteszi, Isten viszont teljesítette ígéretet és szült az is aki meddő volt – tehát Sárának a gyereke ígéret szerinti, ráadásul szabad.

Eddig semmi meglepő Pál érvelésében, az most jön, mert azt mondja:

²⁴Ezeket átvitt értelemben kell venni, mert ezek az asszonyok két szövetséget jelentenek. Az egyik a sinai-hegyi szövetség, amely szolgaságra szül: ez Hágár. ²⁵Mert Hágár a Sínai-hegy Arábiában - megfelel a mostani Jeruzsálemnek -, amely szolgaságban van fiaival együtt. ²⁶De a mennyei Jeruzsálem szabad: ez a mi anyánk.

Azt mondja a törvényre, hogy az a szolgaságra szül. A zsidók szent törvényére, arra amelyet Sára utódai, Izsák leszármazottai kaptak, azt mondja a szolgaságra szül. Ráadásul rá is erősít:Jeruzsálem most a törvényeskedés helye, amely szolgaságban van.

Miért mondja ezt Pál? Hiszen ő is zsidó, ráadásul a törvényt tisztelő farizeus. Azt mondja, hogy hasonlat ez. Mert mindnyájan – akkor élt zsidók és nem zsidók és most élők, te és én alapján véve rabszolgaként jöttünk a világra, a bűn szolgálóként, akiknek nagyon is nagy szüksége van a törvényre, hiszen az szab határt a bűnnek.

De Ábrahám igazi utóda az ígéret gyermeke, aki nem más, mint Jézus Krisztus, aki a Léletől és nem test szerint született. Általa nyer áldást a föld minden népe.

Pál hasonlat kicsit kicsavart ugyan, de egy olyan helyzetben, olyan embereknek szólt, akik nagyon is értették.

A lényege pedig abban van, hogy, akik Jézus Krisztusban vannak, akik keresztyének, azok szabadok. Szabadok arra, hogy üdvözljenek. Szabadok a törvénytől. Már nem a kell határozza meg őket, hanem a lehetőséget látják. Ráadásul minden szenvedésük között is látják ezt.

Az elején utaltam Isten oltó-késére. Mert ez erről szól. Hogy hagyom azt, hogy Isten megmetsze, kitakarítsa, az életemet és beoltsa azt a Jézust, aki új tavaszt hozhat. Ez a böjt, ez a lényeg. Hogy vajon én akarom megoldani a dolgot, vagy engedem, hogy Isten tegye ezt meg velem. Rabok legyünk vagy szabadok? Kérdezi Petőfi, és így a szabadságharc hónapjában nekünk is fel kell tennünk a kérdést. A bűn rabságában, vagy Isten szabadságában akarok élni? Aki Isten szabadsága mellett teszi le a voksát, az soha nem látott örömet tapasztal akkor is, amikor ezt semmi sem indokolná.

Tóth Árpád Isten oltó-kése című versében azt hiszem jól kifejezi ezt:

Pénzt, egészséget és sikert

Másoknak, Uram, többet adtál,

Nem kezdek érte mégse pert,

És nem mondom, hogy adósom maradtál.

Nem én vagyok az első mostohád;
Bordáim közt próbáid éles kését
Megáldom, s mosolygom az ostobák
Dühödt jaját és hiú mellverését.

Tudom és érzem, hogy szeretsz:
Próbáid áldott oltó-kése bennem
Téged szolgál, mert míg szívembe metsz,
Új szépséget teremni sebez engem.

Összeszorítom ajkam, ha nehéz
A kín, mert tudom, tied az én harcom,
És győztes távolokba néz
Könnyekkel szépült, orcád-fényü arcom.

Szépüljön az arcunk, adjon Isten új tavaszt, és mi engedjük, hogy dolgozzon az életünkben.

Isten ígérete, amelyet Ábrahámnak adott nem a zsidó népben, hanem bennünk keresztyéneknél valósul meg.
Testvérem, általad nyer áldást a föld minden népe. Látszódjon rajtad, hogy Isten kertje vagy, hogy áldást közvetíts.

Meg kell változtatnunk a világ keresztyén emberről alkotott elképzelését. Sugározzuk azt az örömet, amit egy kert sugároz, amikor a kertész elkezd a tavaszi nagytakarítást, akkor is, ha ez néha talán fájdalommal jár, de tudva azt is, hogy a kert ettől lesz gyümölcsstermő, tökéletes.